

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a noua)

19 aprilie 2018*

„Trimitere preliminară – Proceduri de atribuire a contractelor de achiziții în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale – Directiva 2004/17/CE – Obligația de revizuire a prețurilor după atribuirea contractului – Lipsa unei asemenea obligații în Directiva 2004/17/CE sau care decurge din principiile generale care stau la baza articolului 56 TFUE și a Directivei 2004/17/CE – Servicii de curățenie și de întreținere legate de activitatea de transport feroviar – Articolul 3 alineatul (3) TUE – Articolele 26, 57, 58 și 101 TFUE – Lipsa unor precizări suficiente privind contextul factual al litigiului principal, precum și motivele care justifică necesitatea unui răspuns la întrebările preliminare – Inadmisibilitate – Articolul 16 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Dispoziții ale dreptului național care nu pun în aplicare dreptul Uniunii – Necompetență”

În cauza C-152/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Consiglio di Stato (Consiliul de Stat, Italia), prin Decizia din 24 noiembrie 2016, primită de Curte la 24 martie 2017, în procedura

Consorzio Italian Management,

Catania Multiservizi SpA

împotriva

Rete Ferroviaria Italiana SpA,

CURTEA (Camera a noua),

compusă din domnul C. Vajda (raportor), președinte de cameră, și domnii E. Juhász și C. Lycourgos, judecători,

avocat general: domnul M. Bobek,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Consorzio Italian Management și pentru Catania Multiservizi SpA, de E. Giardino și de A. Cariola, avocați;
- pentru Rete Ferroviaria Italiana SpA, de U. Cossu, avocat;

* Limba de procedură: italiana.

- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de S. Fiorentino, avvocato dello Stato;
- pentru guvernul spaniol, de M. J. García-Valdecasas Dorrego, în calitate de agent;
- pentru Parlamentul European, de L. Visaggio și de R. van de Westelaken, în calitate de agenți;
- pentru Consiliul Uniunii Europene, de E. Moro și de M. Balta, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de G. Gattinara și de P. Ondrůšek, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 alineatul (3) TUE, a articolelor 26, 56-58 și 101 TFUE, a articolului 16 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), precum și a Directivei 2004/17/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 de coordonare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale (JO 2004, L 134, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (UE) nr. 1251/2011 al Comisiei din 30 noiembrie 2011 (JO 2011, L 319, p. 43) (denumită în continuare „Directiva 2004/17”), precum și aprecierea validității Directivei 2004/17.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Consorzio Italian Management și Catania Multiservizi SpA, pe de o parte, și Rete Ferroviaria Italiana SpA (denumită în continuare „RFI”), pe de altă parte, în legătură cu refuzul acesteia din urmă de a admite cererea primelor de revizuire a prețului de pe această piață după atribuirea unui contract care privește în special servicii de curățenie pentru gările feroviare.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Directiva 2004/17 stabilește coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții în sectoare speciale, prevăzute la articolele 3-7 din directiva menționată, între care figurează serviciile de transport.
- 4 Articolul 10, intitulat „Principii de atribuire a contractelor”, care figurează în cadrul capitolului III, intitulat „Principii generale”, din titlul I din această directivă prevede:

„Entitățile contractante tratează operatorii economici în mod egal și fără discriminare și acționează într-o manieră transparentă.”

- 5 Potrivit articolului 16 din directiva menționată, intitulat „Valorile pragurilor contractelor”:

„Cu excepția situației în care sunt excluse în virtutea excluderilor prevăzute la articolele 19-26 sau în temeiul articolului 30 privind desfășurarea activității respective, prezenta directivă se aplică contractelor care au o valoare estimată, fără taxa pe valoare adăugată (TVA), cel puțin egală cu următoarele praguri:

(a) 400 000 [de euro], în cazul contractelor de bunuri și servicii;

[...]”

- 6 Articolul 20 din aceeași directivă, intitulat „Contracte atribuite în alte scopuri decât desfășurarea unei activități menționate sau pentru desfășurarea unei asemenea activități într-o țară terță”, prevede la alineatul (1):

„Prezenta directivă nu se aplică contractelor pe care entitățile contractante le atribuie în alte scopuri decât desfășurarea activităților lor, definite la articolele 3-7 [...]”

- 7 Articolul 55 din Directiva 2004/17, intitulat „Criterii de atribuire a contractelor”, prevede la alineatul (1):

„Fără a aduce atingere actelor cu putere de lege și actelor administrative naționale privind remunerarea anumitor servicii, criteriile pe baza cărora entitățile contractante atribuie contractele sunt:

(a) în cazul atribuirii contractului pe baza ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic din perspectiva entității contractante, diverse criterii privind obiectul contractului respectiv, cum ar fi termenul de livrare sau de executare, costul de utilizare, rentabilitatea, calitatea, caracterul estetic și funcțional, caracteristicile de mediu, valoarea tehnică, serviciile post-vânzare și asistența tehnică, angajamentul referitor la piese de schimb, siguranța aprovizionării și prețul sau

(b) numai prețul cel mai scăzut.”

- 8 În temeiul articolului 94 din Regulamentul de procedură al Curții:

„Pe lângă textul întrebărilor adresate Curții cu titlu preliminar, cererea de decizie preliminară trebuie să cuprindă:

(a) o expunere sumară a obiectului litigiului, precum și a faptelor pertinente, astfel cum au fost constatate de instanța de trimitere, sau cel puțin o expunere a circumstanțelor factuale pe care se întemeiază întrebările;

[...]

(c) expunerea motivelor care au determinat instanța de trimitere să aibă îndoieli cu privire la interpretarea sau validitatea anumitor dispoziții ale dreptului Uniunii, precum și legătura pe care instanța de trimitere o stabilește între aceste dispoziții și legislația națională aplicabilă litigiului principal.”

Dreptul italian

- 9 Articolul 2 alineatul 4 din decreto legislativo n. 163 – Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE (Decretul legislativ nr. 163 de adoptare a Codului privind contractele de achiziții publice de lucrări, de servicii și de bunuri, de transpunere a Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE) din 12 aprilie 2006 (supliment ordinar la GURI nr. 100 din 2 mai 2006, denumit în continuare „Decretul legislativ nr. 163/2006”) prevede:

„În ceea ce privește aspectele care nu sunt prevăzute expres în prezentul cod, activitatea contractuală a persoanelor menționate la primul articol este supusă de asemenea dispozițiilor prevăzute de Codul civil.”

- 10 În conformitate cu articolul 115 din Decretul legislativ nr. 163/2006, intitulat „Ajustarea prețurilor”:

„1. Toate contractele cu executare periodică sau continuă referitoare la servicii sau la furnizări de bunuri trebuie să conțină o clauză de revizuire periodică a prețului. Revizuirea prețului se efectuează pe baza unei anchete efectuate de organele de conducere responsabile de achiziționarea de bunuri și servicii pe baza datelor menționate la articolul 7 alineatul 4 litera c) și alineatul 5.”

- 11 Articolul 115 din decretul legislativ amintit nu figura printre dispozițiile acestuia care, în temeiul articolului 206, erau aplicabile contractelor de achiziții publice din sectoarele speciale care corespundeau celor prevăzute la articolele 3-7 din Directiva 2004/17.

- 12 Articolul 1664 din codice civile italiano (Codul civil), intitulat „Caracterul oneros sau dificultățile în executare”, prevede la alineatul (1):

„În cazul în care, ca urmare a unor împrejurări neprevăzute, au avut loc creșteri sau scăderi ale costurilor materialelor sau ale forței de muncă de natură să conducă la o creștere sau la o scădere mai mare de o zecime a prețului total convenit, ofertantul câștigător sau comitentul poate solicita revizuirea acestui preț. Revizuirea poate fi acordată numai pentru diferența care depășește o zecime.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 13 RFI a atribuit reclamantelor din litigiul principal un contract care avea ca obiect prestarea de servicii de curățenie, de întreținere a aspectului estetic al localurilor și al altor spații deschise publicului, precum și de servicii auxiliare în gări, în instalații, în birouri și în ateliere situate pe întreg teritoriul aflat în sfera de competență a Direzione Compartimentale Movimento de Cagliari (Direcția Regională pentru Circulație din Cagliari, Italia). Contractul conținea o clauză specifică de stabilire a procedurilor de revizuire a prețului convenit care derogau de la articolul 1664 din Codul civil.

- 14 În cursul executării contractului menționat, reclamantele din litigiul principal au solicitat la RFI revizuirea prețului de piață convenit anterior pentru a se lua în considerare majorarea costurilor contractuale care decurgea din creșterea costurilor de personal. Prin decizia din 22 februarie 2012, RFI a respins această cerere.

- 15 Ca urmare a acestei respingeri, reclamantele din litigiul principal au sesizat Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna (Tribunalul Administrativ Regional din Sardinia, Italia) cu o acțiune prin care au solicitat anularea deciziei menționate.

- 16 Prin hotărârea din 11 iunie 2014, Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna (Tribunalul Administrativ Regional din Sardinia) a respins acțiunea. Această instanță a apreciat că articolul 115 din Decretul legislativ nr. 163/2006 nu era aplicabil contractelor privind sectoarele speciale precum contractul în discuție în litigiul principal. Această instanță a considerat astfel că prestările de servicii

de curățenie în gări, în instalații, în birouri și în ateliere erau auxiliare exercitării activităților care țin de sectoarele speciale prin faptul că acestea vizau elemente necesare care fac parte din rețeaua de transport feroviar. Instanța menționată a adăugat că nici o revizuire a prețurilor nu era obligatorie în temeiul articolului 1664 din Codul civil, dat fiind că părțile unui contract pot deroga de la această dispoziție prin inserarea în contract a unei clauze contractuale care limitează revizuirea prețului, astfel cum s-a procedat în acțiunea principală.

- 17 Reclamantele din acțiunea principală au declarat apel împotriva acestei hotărâri la instanța de trimitere, susținând, în cadrul primului și al celui de al doilea motiv, că articolul 115 din Decretul legislativ nr. 163/2006 sau, în subsidiar, articolul 1664 din Codul civil, contrar celor statuate de Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna (Tribunalul Administrativ Regional din Sardinia), este aplicabil contractului în discuție în litigiul principal. În plus, reclamatele din litigiul principal au contestat conformitatea cu dreptul Uniunii în special a articolelor 115 și 206 din Decretul legislativ nr. 163/2006, susținând că aceste dispoziții, în măsura în care tind la excluderea revizuirii prețurilor în sectorul transporturilor, îndeosebi în contractele conexe curățeniei, erau contrare în special articolului 3 alineatul (3) TUE, articolelor 26, 101 și următoarele TFUE, precum și Directivei 2004/17. Reglementarea națională ar fi astfel excesivă și nejustificată în raport cu legislația Uniunii. Reglementarea menționată ar fi, de asemenea, disproporționată în mod injust și de natură să pună întreprinderea căreia i s-a atribuit un contract de prestări de servicii de curățenie într-o poziție de subordonare și de vulnerabilitate față de o întreprindere publică, ceea ce ar conduce la un dezechilibru contractual injust și disproporționat, sfârșind prin a modifica regulile de funcționare a pieței. În sfârșit, în cazul în care excluderea revizuirii prețului în toate contractele încheiate și puse în aplicare în sectoarele speciale ar reieși în mod direct din Directiva 2004/17, aceasta din urmă nu ar fi validă.
- 18 În ceea ce privește primul motiv invocat de reclamatele din litigiul principal, instanța de trimitere își exprimă intenția de a-l respinge, confirmând analiza Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna (Tribunalul Administrativ Regional din Sardinia) potrivit căreia contractul în discuție în litigiul principal, având o legătură funcțională cu sectoarele speciale, intră sub incidența dispozițiilor Decretului legislativ nr. 163/2006 aplicabile sectoarelor menționate. Instanța de trimitere arată că intenționează de asemenea să respingă al doilea motiv invocat de reclamatele din litigiul principal, întrucât aceste dispoziții, având caracter imperativ, prevalează asupra articolului 1664 din Codul civil, părțile din litigiul principal au prevăzut o normă specială care derogă de la acest articol și condiția referitoare la „împrejurări neprevăzute” menționată la acest articol nu era îndeplinită în speță. Această instanță consideră, totodată, că, întrucât hotărăște în ultimă instanță, iar reclamatele din litigiul principal i-au adresat o cerere în acest sens, îi revine sarcina să verifice conformitatea cu dreptul Uniunii în special a articolului 206 din Decretul legislativ nr. 163/2006, în măsura în care acesta exclude aplicabilitatea articolului 115 din decretul menționat nu numai în privința contractelor care țin de sectoarele speciale, ci, pe cale de interpretare jurisprudențială, în privința contractelor de servicii care, chiar dacă nu țin de sectoarele speciale, sunt legate de acestea printr-o legătură funcțională. În plus, instanța de trimitere consideră că este ținută, potrivit jurisprudenței Curții, să o sesizeze pe aceasta din urmă cu privire la problema validității Directivei 2004/17 invocată de reclamatele din litigiul principal.
- 19 În acest context, Consiglio di Stato (Consiliul de Stat, Italia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Este compatibilă cu dreptul Uniunii Europene [în special cu articolul 3 alineatul (3) TUE, cu articolul 26, cu articolele 56-58 și cu articolul 101 TFUE, precum și cu articolul 16 din [cartă]] și cu Directiva 2004/17 o interpretare a dreptului național potrivit căreia este exclusă revizuirea prețurilor în cazul contractelor aferente [...] sectoare[lor] speciale, îndeosebi în ceea ce privește contractele având alt obiect decât cele la care se referă directiva menționată, însă legate de acestea din urmă printr-o legătură instrumentală?

- 2) Directiva 2004/17 (în ipoteza în care se consideră că excluderea revizuirii prețurilor în cazul tuturor contractelor încheiate și aplicate în [...] sectoare[le] speciale decurge direct din aceasta) este compatibilă cu principiile Uniunii Europene [în special cu articolul 3 alineatul (1) TUE, cu articolul 26, cu articolele 56-58 și cu articolul 101 TFUE, precum și cu articolul 16 din [cartă]], «ca urmare a caracterului inechitabil, a disproporționalității, a denaturării echilibrului contractual și, prin urmare, a denaturării regulilor unei piețe eficiente?»

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 20 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (3) TUE, articolele 26, 56-58 și 101 TFUE, articolul 16 din cartă, precum și Directiva 2004/17 trebuie interpretate în sensul că se opun unor norme de drept național precum cele în discuție în litigiul principal, care nu prevăd revizuirea periodică a prețurilor după atribuirea unor contracte în sectoarele vizate de directiva menționată.
- 21 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în cadrul cooperării dintre Curte și instanțele naționale, necesitatea de a ajunge la o interpretare a dreptului Uniunii care să fie utilă instanței naționale presupune ca aceasta să respecte cu strictețe cerințele privind conținutul unei cereri de decizie preliminară și care figurează explicit la articolul 94 din Regulamentul de procedură al Curții pe care instanța de trimitere se prezumă că îl cunoaște (Hotărârea din 26 iulie 2017, Persidera, C-112/16, EU:C:2017:597, punctul 27 și jurisprudența citată). Aceste cerințe sunt, pe de altă parte, amintite în Recomandările Curții în atenția instanțelor naționale, referitoare la efectuarea trimiterilor preliminare (JO 2012, C 338, p. 1).
- 22 Astfel, este indispensabil, după cum se arată la articolul 94 literele (a) și (c) din Regulamentul de procedură, ca decizia de trimitere să conțină, pe de o parte, o expunere sumară a faptelor pertinente sau, cel puțin, o expunere a circumstanțelor factuale pe care se întemeiază întrebările și, pe de altă parte, o expunere a motivelor care au condus instanța de trimitere să reflecteze asupra interpretării sau a validității anumitor dispoziții ale dreptului Uniunii, precum și legătura pe care o stabilește între aceste dispoziții și legislația națională aplicabilă litigiului principal (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 iulie 2017, Persidera, C-112/16, EU:C:2017:597, punctele 28 și 29, precum și jurisprudența citată).
- 23 Trebuie amintit, în această privință, că decizia de trimitere nu conține nicio explicație cu privire la relevanța interpretării articolului 3 alineatul (3) TUE, precum și a articolelor 26, 57, 58 și 101 TFUE pentru soluționarea litigiului principal. Aceeași situație se regăsește în cazul articolului 56 TFUE, în măsura în care se referă la alte aspecte decât cele care fac obiectul analizei Curții care figurează la punctul 32 din prezenta hotărâre.
- 24 Rezultă că prima întrebare, în această măsură, este inadmisibilă.
- 25 În primul rând, în ceea ce privește interpretarea Directivei 2004/17 și a principiilor generale care stau la baza acesteia, instanța de trimitere consideră că contractul în discuție în litigiul principal intră sub incidența acestei directive, întrucât este atribuit de o autoritate contractantă în sensul directivei menționate, în speță RFI, și este legat printr-o legătură funcțională de activitatea de transport feroviar care intră în domeniul de aplicare al respectivei directive.
- 26 În acest sens, reiese din jurisprudența Curții că Directiva 2004/17 se aplică efectiv nu doar contractelor atribuite în domeniul uneia dintre activitățile expres prevăzute la articolele 3-7, ci și contractelor care, deși sunt de natură diferită și ar putea astfel, ca atare, să intre în mod normal în domeniul de aplicare

al Directivei 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (JO 2004, L 134, p. 114, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 116), servesc la exercitarea activităților definite de Directiva 2004/17. Prin urmare, în măsura în care un contract atribuit de o entitate contractantă are legătură cu o activitate exercitată de aceasta în sectoarele vizate la articolele 3-7 din directiva menționată, acest contract trebuie supus procedurilor prevăzute de respectiva directivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 aprilie 2008, Ing. Aigner, C-393/06, EU:C:2008:213, punctele 56-59).

- 27 În plus, deși decizia de trimitere nu conține niciun element cu privire la valoarea contractului în discuție în litigiul principal, reiese din dosarul de care dispune Curtea că această valoare depășește pragul relevant de aplicare al directivei menționate, stabilit la 400 000 de euro în temeiul articolului 16 litera (a) din aceasta.
- 28 Directiva 2004/17 este, așadar, relevantă în ceea ce privește răspunsul care trebuie dat la prima întrebare preliminară.
- 29 În această privință, este necesar să se arate că nu reiese din nicio dispoziție a directivei menționate că aceasta trebuie să fie interpretată în sensul că se opune unor norme de drept național precum articolele 115 și 206 coroborate din Decretul legislativ nr. 163/2006, care nu prevăd revizuirea periodică a prețurilor după atribuirea unor contracte care țin de sectoarele vizate de aceeași directivă, având în vedere că aceasta nu impune nicio obligație specifică statelor membre de a prevedea dispoziții care să impună entității contractante să acorde cocontractantului său o revizuire în sensul majorării prețului după atribuirea unui contract.
- 30 În mod similar, nici principiile generale care stau la baza Directivei 2004/17, în special principiul egalității de tratament și obligația de transparență care decurge din acesta, consacrate la articolul 10 din directiva menționată, nu se opun unor astfel de norme. Dimpotrivă, nu se poate exclude posibilitatea ca o revizuire a prețului după atribuirea contractului să fie contrară principiului și obligației menționate (a se vedea prin analogie Hotărârea din 7 septembrie 2016, Finn Frogne, C-549/14, EU:C:2016:634, punctul 40). Astfel, după cum arată Comisia în observațiile sale scrise, prețul pieței este un element deosebit de important în evaluarea ofertelor de către o entitate contractantă, precum și în decizia acesteia de a atribui contractul unui operator. Această importanță reiese pe de altă parte din menționarea prețului în ambele criterii referitoare la atribuirea contractului care figurează la articolul 55 alineatul (1) din Directiva 2004/17. În aceste condiții, normele de drept național care nu prevăd revizuirea periodică a prețurilor după atribuirea unor contracte care țin de sectoarele vizate de această directivă sunt mai degrabă de natură să favorizeze respectarea principiilor menționate.
- 31 Din aceste considerații rezultă că Directiva 2004/17 și principiile generale care stau la baza sa trebuie să fie interpretate în sensul că nu se opun unor norme de drept național precum cele în discuție în litigiul principal, care nu prevăd revizuirea periodică a prețurilor după atribuirea unor contracte care țin de sectoarele vizate de această directivă.
- 32 În al doilea rând, în ceea ce privește interpretarea articolului 56 TFUE, trebuie arătat că acest articol consacră, în materia liberei prestări a serviciilor, principiile egalității și nediscriminării, precum și obligația de transparență, conformitatea cu acestea a unor norme de drept național precum cele în discuție în litigiul principal fiind examinată deja la punctul 30 din prezenta hotărâre. Prin urmare, nu este necesar să se procedeze din nou la interpretarea acestui articol, în această măsură.
- 33 În al treilea rând, în ceea ce privește interpretarea articolului 16 din cartă, trebuie amintit că, potrivit articolului 51 alineatul (1) din aceasta, dispozițiile cartei se adresează statelor membre numai în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii. Conform articolului 51 alineatul (2) din cartă, aceasta din urmă nu extinde domeniul de aplicare al dreptului Uniunii în afara competențelor Uniunii, nu

crează nicio competență sau sarcină nouă pentru Uniune și nu modifică competențele și sarcinile stabilite prin tratate. Astfel, Curtea este chemată să interpreteze, în lumina cartei, dreptul Uniunii în limitele competențelor care i-au fost atribuite (Hotărârea din 10 iulie 2014, Julián Hernández și alții, C-198/13, EU:C:2014:2055, punctul 32 și jurisprudența citată).

- 34 În această privință, trebuie amintit că noțiunea „punere în aplicare a dreptului Uniunii” în sensul articolului 51 din cartă presupune existența unei legături între actul de drept al Uniunii și măsura națională în cauză. În special, Curtea a concluzionat în sensul inaplicabilității drepturilor fundamentale ale Uniunii în raport cu o reglementare națională ca urmare a faptului că dispozițiile Uniunii din domeniul în cauză nu impuneau nicio obligație specifică statelor membre cu privire la situația în discuție în litigiul principal (Hotărârea din 10 iulie 2014, Julián Hernández și alții, C-198/13, EU:C:2014:2055, punctele 34 și 35, precum și jurisprudența citată).
- 35 În speță, având în vedere că din cuprinsul punctelor 29 și 30 din prezenta hotărâre rezultă că nici Directiva 2004/17, nici principiile generale care stau la baza acesteia nu impun statelor membre o obligație specifică de a prevedea dispoziții care să impună entităților contractante să acorde cocontractantului său o revizuire în sensul majorării prețului după atribuirea unui contract, dispozițiile în discuție în litigiul principal ale Decretului legislativ nr. 163/2006, în măsura în care nu prevăd revizuirea periodică a prețurilor contractelor care țin de sectoarele vizate de directiva menționată, nu au nicio legătură cu directiva și, prin urmare, nu se poate aprecia că pun în aplicare dreptul Uniunii.
- 36 Având în vedere considerațiile de mai sus, este necesar să se răspundă la prima întrebare că Directiva 2004/17 și principiile generale care stau la baza acesteia trebuie să fie interpretate în sensul că nu se opun unor norme de drept național precum cele în discuție în litigiul principal, care nu prevăd revizuirea periodică a prețurilor după atribuirea unor contracte care țin de sectoarele vizate de această directivă.

Cu privire la a doua întrebare

- 37 Reiese din jurisprudența Curții că, atunci când este evident că interpretarea sau aprecierea validității unei norme de drept al Uniunii, solicitată de instanța națională, nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal sau atunci când problema este de natură ipotetică, Curtea respinge cererea formulată de instanța națională ca fiind inadmisibilă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 martie 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, punctul 50 și jurisprudența citată).
- 38 În această privință, trebuie arătat că prezenta întrebare, prin care instanța de trimitere ridică problema validității Directivei 2004/17, este întemeiată pe premisa potrivit căreia dispozițiile în discuție în litigiul principal din Decretul legislativ nr. 163/2006, în măsura în care nu prevăd revizuirea periodică a prețurilor contractelor care țin de sectoarele vizate de directiva menționată, constituie o punere în aplicare a acesteia.
- 39 Or, având în vedere că din examinarea primei întrebări rezultă că nici Directiva 2004/17, nici principiile generale care stau la baza acesteia nu se opun unor norme de drept național precum cele în discuție în litigiul principal, care nu prevăd revizuirea periodică a prețurilor după atribuirea unor contracte care țin de sectoarele vizate de această directivă, prezenta întrebare are un caracter ipotetic.
- 40 În aceste condiții, este necesar să se constate că a doua întrebare este inadmisibilă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 41 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a noua) declară:

Directiva 2004/17/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 de coordonare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (UE) nr. 1251/2011 al Comisiei din 30 noiembrie 2011, și principiile generale care stau la baza acesteia trebuie să fie interpretate în sensul că nu se opun unor norme de drept național precum cele în discuție în litigiul principal, care nu prevăd revizuirea periodică a prețurilor după atribuirea unor contracte care țin de sectoarele vizate de această directivă.

Semnături